

Műföldetési ár:
 Helyben, házhoz hozva:
 Helyszere . . . 2 korona,
 Helyszere . . . 4 korona.
 ***
 Külsőre, postán küldve:
 Helyszere . . . 3 h. 50 k.,
 Helyszere . . . 7 k. — H.
 ***
 Igazgató: Dr. H. H. H.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS ÚJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenés minden
 pénteken napközben,
 ***
 Szerkesztés és Kiadás:
 Budapest-nagy-útsz. 141. sz. sz.
 Juhász-ház.
 Hova a lap szállítsa és engedély
 kérték vonatkozólag a cenzorok
 felétek intézkedését.
 Telefon: 141. szám.

Szerkesztésért felelős: **Hollósy János** | Igazgató: **Dr. H. H. H.** | Laptulajdonos a Nyomda-Részvénytársaság.

Bizonytalanság.

A képviselő urak befejezték ezidei tevékenységüket s most három heti csönd és nyugalom várható a politikában. Karácsony után és újév előtt még Becsbe megy a delegáció, de nem valószínű, hogy ott is történjen valami, ami a helyzetet más irányba terelhetné. Felmerül azonban az a kérdés, hogy miről tehát a helyzet iránya? Nehéz a felelet s talán a legközelebb járunk az igazsághoz akkor, ha erre a kérdésre egyetlen szóval válaszolunk: destruktív.

Az az általános kép, hogy baj van minden vonalon s hogy bár ezzel az összes tényezők tisztában vannak, még ezeken az irányadó és döntő tényezőzőkön is bizonyos fatális eláflusultság lett urrá. Főként pedig a kormány és a kormánypárt mutatja ezt a képet, bár a kormánypárti újságok tele vannak munkaprogramokkal, amelyek arra vannak hivatva, hogy egy nyugodt önbizalom és egy évekre szóló berendezkedés látszatát keltsék.

Nagyon valószínű, hogy a sok terv keresztültelvére ideje, alkalma és képessége legyenek a mai kormánynak. Ha január közepén a katonai javaslat kerül sorra, akkor újra kezdődik a technikai obstrukció. Az ellenzék teljesen el van szánva arra. A politikai helyzetet tehát ez a két szó jellemzi: kilátástalanság és bizonytalanság.

Mind ez persze nem jelent annyit, hogy ne lenne meg az elmékből a kompromisszum gondolata, vagy hogy hiányoznak az erre vonatkozó hajlandóság bárkiből is, de igen is jelenti azt, hogy senki sem bízik a kompromisszum lehetőségében azért, mert Becsben még eddig minden ilyen irányú kísérletet meghusítottak. Egyszerűen nem akceptálták ezt, amibe a kormány erre való hivatkozással kevesebbet ajánlott, akkor ezt a keveset is megtagadták. Így aztán minden kimerült s e pillanatban senki nem tud már olyan alapot megjelölni, amelyen a tárgyalások a megegyezésnek bármínő halavány reményezéssel indulhatnának meg.

Vannak azonban bizonyos indíciúmok, amelyek arra mutatnak, hogy az illetékes faktorok, ezalatt a becsieket

értjük, végtére is kénytelenek lesznek elfogadható feltételek alapján felvenni a békes megegyezés elejtett fonálát. Január végén ugyanis a delegáció megkezdte az 1912 évi közös költségvetés tárgyalását, aminek és a tárgyalás befejezte után a költségvetés elfogadásának sem értelme, sem jogosultsága nem lenne akkor, ha az egész költségvetési munkalát fundamentuma a véderéform törvényre válása biztosítható nem volna.

Már az ezidei költségvetésben is benne van a reform költségének első legkisebb részlete, a további részletek azonban már akkora summák lesznek, hogy azok előzetes elfogadása a katonai javaslatok parlamenti sorsát nem megkönnyíti, de a leghatározottabban és hozzá a legtermészetesebben megnehezíti.

Valószínű különben, hogy a költségvetés elintézése után a miniszter elnök jelentést fog tenni a királynak a helyzetről és ez alkalommal felajánlja lemondását, hogy ezáltal út nyísson a kompromisszum tárgyalásoknak. Valószínű az is, hogy ez a lemondási jelenet egyelőre nem lesz komoly, mert az uralkodó az ügyek vitelére a mostani kormányt fogja megbízni. Az „ügyek vitele” természetesen egy új beakció s megegyezés létesítése az ellenzékkel.

Ez elől nem zárkózik el az ellenzék, de viszont sem a mai, sem egy következő kormány annak a parlamenti munka és az élet lehetőséget másként meg nem adja, mint egy becsületes, a nemzeti jogokat, óhajokat és aspirációkat legalább a megszabott minimális határok között értékelő és kielégítő olyan kompromisszum árán, amelynek betartására komoly és egy megbízható helyről kap feltétlen biztosítékot.

A városok segítése. Budapestről jelentik: Hédeváry Károly gróf belügyminiszter a városok segítésére előirányzott harmadik millió korona kiutalványozása tárgyában ma valamennyi város s rendezett tanácsa városokkal bíró megyei törvényhatóságokhoz körendelatt intézett, amelyben kijelenti, hogy a városok állami segítésére vonatkozó törvényjavaslat közel van a befejezéshez. A törvényhozás elé legközelebb azt a javaslatot fogja beterjeszteni, hogy az állami segítség összege felhasználása tekinteté-

ben ne legyenek korlátozva a városok, viszont a városok feladata, hogy közigazgatási alkalmazottaink részére a törvényhozás által megállapított illetményeket feltétlenül biztosítsák. A törvénytervezet alapvető kívánata a miniszter érvényre juttatni, midőn a kedvezőtlenebb viszonyok közt lévők városokat aránylag nagyobb segítséggel részesítette. A miniszter az államségiésen kívül egyéb korszerű intézkedések is akar gondoskodni a városokról. Kecskemét, mint tegnap megírjuk, 20,000 koronát kapott.

A tuberkulózis — immunitás.

Irta **Hollós József dr.**

(Folytatás és vége.)

A szerzett immunitásnak minőségét megfelelő állatkísérletekkel derítették föl. Ha tengeri malacot elegendő mennyiségű gümő bacillusokkal a bore állat fertőzünk, úgy az állatnál 1—2 hét múlva a boottás helyén fekély képződik, amely nem gyógyul be s az állat 6—8 hét múlva általános gümőkórban elpusztul.

Már Koch igazyekezett a tengeri malacot úgy módon immunizálni, hogy a halálósul kisebb adag bacillus tenyésztet vitt az állat bore alá. Ha néhány hét múlva az állat illatot ismét fertőzte, a fertőzés helyén erős lobosodás indult meg, mely az állat fertőzést kiküszöbölte. Ez a reactio az első fertőzésnél teljesen hiányzott. Ha azonban a második fertőzés nagyobb mennyiségű bacillusokkal történik, az állat rövidesen elpusztul, anélkül, hogy szervezeteiben gümőkör fejlődne ki; elpusztul általános mérgezésben, amelyet a gümőbacillusok toxinjai okoztak. Ugyancsak elpusztul a bacillus anyagcsere-termékeinek, a tuberkulinok oly adagjától is, amely gümőkörtől mentes tengeri malacnál meg semmi elváltozást sem tud kiváltani. Hogy ezt a feltűnő eredményt megértjük, tudnunk kell, hogy az immunanyagok főleg ebből a két részből állanak: ellenméréből (antitoxin), mely a bacillusnak a nedvekben szabadon keringő mérget megköti és oldányagból (lysin), mely a bacillusokat föloldja. E föloldás által a bacillus testében foglalt s egyszerűsind leghatékonyabb mérge a szervezetbe kerül s ha nincs elég antitoxin jelen, úgy mérgezés tünetek fejlődnek ki, melyek az egyént meg is ölhetik. Az állat tehát a második boottásnál mérgezés miatt pusztul el, épen az első oltás által szerzett lysinnek vagyis bacillus oldó immunanyagok következtében.

E kétféle immunanyag képződése szerint kétféle tuberkulózis-immunitás fejlődhet ki: antitoxikus és lytikus immunitás. Az első előkérhető pl. tuberkulinkezelés által, amikor tudniillik a szervezet megerősésen hozzászoktatjuk a gümőbacillus mérges termékeihez; az így került egyén a legnagyobb adag tuberkulin befecskendezését is képes hatás

„Kecskeméti Vasszerkezeti Művek”

Cégtulajdonos: **BICZÓ BENIAMIN** Kecskemét, Rákóczi-út 20.

Tervez és készít a vasipar körébe tartozó mindennemű munkákat.

Telefonszám 72.

Terv- és költségvetés díjtalan.

Sürgőnycim: „Vasművek”

nélkül elviseletheti. Ezzel szemben az u. n. lytikus immunitás mindig nagyfokú mérlegérzékenységgel jár; a felszaporodott oldóanyagok a szervezethez kerülő bacillusokat feloldják s így a bacillus testéből kiszabadul toxinok mérgezési tüneteket váltanak ki. Ez utóbbi tehát (követesebb) fajta az immunitásnak, mert újabb fertőzéssel szemben erősebb védekezést biztosít, de teljes védeltséget ez nem kölcsönöz, sőt a folytonos mérgezési tünetek kiváltásával részint láznak, részint különböző beteges zavarokat okoz. Mindenesetre azt mondhatjuk, hogy minél mérlegérzékenyebb valamilyen gümőkörös beteg, annál inkább számíthatunk a tuberkulózissal szemben fennálló relatív immunitására.

Ezen mérlegérzékenység az ezt okozó relatív (lytikus) immunitás következménye képen a fertőzött szervezeten belül legkülönbözőbb — legnagyobb részben szubjektív — mérgezési tünetek fejlődnek ki, amelyek évekig, évtizedekig is elkinórozhatják a beteget akárhányszor anélkül, hogy a gümőkörnek megszokott tünetei nyilvánvalókká válnának.

A beteg fokozódó mérlegérzékenységeinek arányában elkezd saját gümőkörös toxinjaira reagálni; a hőmérséklet változékony, könnyen eszik a rendszeres ételt, vagy lecsik a rendszer alá, gyakran hónapokon át néhány tízedetökkel a rendszer hőmérője fölött mozog. Éppen ilyen igazodó lehet a véretek szabályozó idegek működése: a beteg könnyen kipirul, vagy elhalványodik, hol melegezve van, hol fázik, sőt borzong; többnyire fáradékony, gyakran keze-lába hideg, nyirkos. Fokozódik a verejtékelválasztás, néha a legsekélyebb mozgás, sőt már hatalmas izadással jár. Sokat szenved kisebb-nagyobb, néha kínzó fejfájásban, szédülésben. Gyakran lepi meg szívdobogás, rövidlégzés. Hamar kifárad, néha a folytonos fáradságérzés teljes teltségbe kárhoztatja; nem ritkán reggel a legfáradtabb. Zavart az alvás; hol makacs átmatlanság gyötéri a beteget, hol ellenkezőleg folytonos álmosaggal küzd; az alvást izgatott álomképek zavaráj. A beteg ideges, izégekony, hamar indulatba jön. Ervérese szapora, néha 120-on is felül van percenként, — könnyen változó. Étvágya változékony; gyakran szenved nagy étvágytalanságban, gyomorfájásban. A bélműködés is zavart; néha indokolatlanul lép föl hasmenés, gyakrabban kisebb-nagyobb, sőt a legmakacsabb s éveken át is tartó székszorulás. Növeked a legkülönbözőbb hószámi zavarok fejlődnek ki: rendetlen, elmaradó, vagy havonta többször is ismétlődő, néha túlhosszúra elnyúló vérzések, amelyek nem ritkán göcsös fájdalommal s különböző általános tünetekkel szövednek szét.

A betegnek hol egyik, hol másik fajta tünetesort fejlődik ki s minél inkább fokozódik az immunitás s ezzel együtt a mérlegérzékenység, annál inkább uralkodik a körképén ezen „mérgezési” tünetek. S éppen mert ilyen esetekben maga a gümőkörös fertőzés csak igen lassan halad előre, nagyon sokszor a szokásos vizsgálati módszerekkel ki sem is mutatható s ezért az ilyen betegek legnagyobb részét nem is tartják gümőkörösnek, hanem a hasonlósággal fogva csak vérszegénység, idegesség és más effélének. Tüdővéres csúskodások, főleg ha a betegség már több nedezéken át főnállott, ugy számárol lehet találni ilyen betegeket. Ez a „mérgezési” betegség nagyon gyakran magától is meggyógyul, főleg ha az egyén gümőkörtől mentes környezetbe jut, még inkább hygienikus vagy klimatikus hatásokra, különösen pedig megfelelő specifikus kezelésre. Gyakran azonban a főnálló immunitás — amely éppen nem állandó vagy végleges, hanem inkább elég igazodó állapot — kezd eszökkenni. A immunitás fogyásának oka lehet; egyiknél nem hygienikus életmód, pl.:

tulfelezett munka, rossz táplálkozás; másikkal valamely kózbővő betegség, pl.: kanyaró, influenza, tüdőgyulladás; növekedés terheség stb. Az immunitás eszökkénésével vele jár a mérlegérzékenység eszkkénésével s ezzel együtt a főnálló mérgezési tünetek elmaradása. A beteg megszabadul szubjektív kellemetlenségeitől s ezek helyett gümőkörje kezd mindinkább előtérbe lépni.

Ha a gümőkörös fertőzés nem fejlődött ki a kellő immunitást, vagy a főnálló mérlegérzékenységi tünetek nem is jelzett mutatóknak s így esetekben a betegség gyorsabban halad előre s az ilyen betegeket nem szanatórium, sem klimatikus, sem pedig specifikus kezeléssel meggyógyítani nem lehet. Leginkább található ezen „autóimmunitás” teljes hiánya gümőkörtől mentes emberek utódainál. Ezeknek a tudósok mindig rosszindulatu, az ilyen beteg soha meg nem menthető.

Abszolút immunitás embernél ezidő szerint még nem volt előidézhető. Kísérleti állatoknál is csak legújabbán sikerült Spenglernek tuberkulózissal szemben tökéletesen immunitást előidézni, hogy a bacillus tenyésztését az állat izmába fecskendezte. Az izomzat a legerősebb ellenállást fejt ki a gümöbacillusal szemben s azokat lassanként elpusztítja; az ilyen fertőzött állat hónapokig betegeskedik, de aztán meggyógyul anélkül, hogy szervezeteben bárhol is gümőkör fejlődne ki. Pár hó múlva az ilyen állat a legerősebb bíralatt tuberkulózissal fertőzést is minden baj nélkül kiállja, a bacillusal szemben is, a mérgeivel szemben abszolút immunitást vált, szervezete a bacillusokat megsemmisíti anélkül, hogy megbetegedne vagy csak élénkebben is reagálna.

Az elmondottakból könnyen belátható, hogy a gümőkör gyógyítása nem egyéb, mint az immunitás mesterséges fokozása. Amit a szervezet maga is elvégez enyhe fertőzés esetén és rendszeres étkezéssel, tudniillik hogy immunanyagokat termel s ezáltal a fertőzés elterjedésének útját állja, azt kell mesterségesen beavatkozással is elősegítenünk. Ennek első feltétele, hogy a beteget kivonjuk abból a környezetből, ahol mindig újabb és újabb fertőzések van kitéve s amely nagyobb mértékben biztos tüdővést, enyhébb fertőzések s főnálló lytikus immunitás esetén folytonos betegeskedést eredményez. Gümőkörtől mentes környezetben a beteg már magától is gyakran meggyógyul; még inkább azonban, ha jó hygienikus és főképpen jó klimatikus viszonyok közé is kerül. A jó táplálkozás, kellő pihenés, a test edzése, a napsütés, az állandó tiszta levegő az immunanyagok termelését nagy mértékben képesek fokozni. Még inkább célszerű ezt az u. n. specifikus kezelést, a bacillus különböző mérgeivel, vagy kész immunanyagokkal, amely helyesen alkalmazva a legnagyobb mértékben képes az immunitás fokozására s a különböző általános tüneteket előidéző toxinok megköltésére.

Mezeli munkások kivándorlása Argentínába. Argentínai mezőgazdák és nagybirtokok legújabb Magyarországról akarnak mezőgazdasági munkásokat szerezni. Néhány kivándorlási ügynök el is árasztotta az egész országot rőpiratokkal és felhívásokkal, amelyekben az Argentínába való kivándorlásra esábitanak munkásokat. A kivándorlási ügynököknek ez a legújabb munkája nagyon is alkalmas arra, hogy a kivándorlókat Argentínába esábitás s a hazai munkáért apassza. A helygymintester most nyomtatékosan figyelmeztet az illetékes katóságokat, hogy az ügynökök és koszenjárók ellen a legközvetlenebb járjanak el. Így talán mégis sikerül majd a kivándorlási ügynökök munkáját annyira megnehezíteni, hogy az Argentínába irányuló kivándorlás ne öltessen nagyobb arányokat.

Az egyetemen közjógi tanácsok. A napokban jart le a budapesti egyetem második közjógi tanácskérdés hirdetett pályázat. Tíznyolcra adták be pályázatit kérvényit, többek közt dr. Józ Gyula kecskeméti jogakadémiai igazgató is.

NAPI HIREK

Szoroskötőség és kiadóhivatali telefon száma: 1-21

Naptár: 1911. év, December hó 29., Péntek, Róm. kath.: David kir., Protestáns: Izráel, Görög-Orth.: December hó 16., Teofánia es Davidé 5672. év Téveth 8. — Napkelet 7 óra 40 perc, Napnyugat 4 óra 14 perc, Napössza 8 óra 25 perc. — Hold: kelte 12 óra 10 perc, délután, Holnyugta 12 óra 10 perc, éjei.

Irádárny: A központi meteorológiai intézetnek Kecskemétre érkezett jelentését a következőképpen fordítottuk: Változó, — sok helyütt csapadék, — fagypont körülüli hőmérséklet.

Az első hó.

— A nap eseménye —

Ma reggelre lehullott a földre az első hó. A háztetők szép fehér pástortól eltöttek megokra s az eddigi kopár szerkeséget fehéren csillogó hótakaró váltotta fel.

Apró pihékben hull, egyre hull a hó. Azonban a főtödet nem igen bírja b-fodni, mert alighogy leszik, elolvad és bizony a szép fehér hópihékből sáros poscsolya lesz egy-két perc alatt.

Amde az idő hamarosan keményebbre fordulhat és akkor az utakat is ellepi a hulló hópihé. Amintan egy-kettőre elkezdülnek a szánok és a vidáman csilingelő csengők zaja egyszerre hallatszani fog 't'ón utfelén. Akkor azután egyszerre itt lesz a tél, minden esájtósságával együtt.

Most már ugyan hullanak alá a hópihéhek, de amelyek a földre esik, abból csillogó hótakaró helyett bizony sár lesz. Sár, a szép fehér hópihéből!

Es az égből egyre hullajtják az anyagyalak a csillogó kőpihéket és csak lassan, lassan szállnak a föld felé. —y—

Közgyűlési pótárny. A szombati közgyűlés napirendjére a következő pótárny tüzeltet ki: Hied Antal lovasrudóru nyugdíjazása tárgyában tanácsai jelentés.

Segely. Bükkfalva község 100 koronát szavazott meg a földrendés károsultak javára. Ezt az összeget Temesvári kas megköltődte Kecskemétre.

A nyugdíjbizottság ülése. A nyugdíjbizottság tegnap ülést tartott, melyen aprób nyugdíjazásokat intéztek elő.

Gyárvizsgálat. Brózer Mór kir. iparfelügyelő a napokban újból vizsgálta tot tartott Kecskeméti gyárban, Aprób hibákon kívül mindent rendben talált.

Új gyógyszerárak. A helygymintester ma megköltődte az új gyógyszerárak szabványit Kecskemétre.

A halas-májai vasút építésével szépen haladnak előre. A földmunka már a befejezéshez közeledik. Az építők ugy számítanak, ha az idő kedvez lesz, akkor már a jövő tavasszal az új vasutat át lehet adni a forgalomnak.

A kecskeméti fer. egyház segélyezésére a cegledi fer. egyház saját pénztárából 500 koronát adott, a presbiterek 582 koronát gyűjtöttek, perselypénz 17 korona 87 fillér gyűlt össze.

Feljelentett kömvény. A munkásbiztosítópénztár feljelentette Szabó István kömvényt, mert az alkalmozottját nem jelentette be a pénztárnál.

Egry P. Fülöp

cukorka és csokoládé különlegességek gyári raktárában Kecskemét, Kossuth-tér rendkívüli nagy választékban kaphatók. Egy kilo prima szaloncukorka 1 forint. **Toa-sütémény különlegességek.** Valódi Kugler (Gorbeaud) bonbonok és MIGNON sütémények állandóan kaphatók.

— Az állam ösztöndíjasa. Karácsony: számunk új című újdonságára Dr. Kovács Pál jogtanártól az alábbi sorokat kaptuk: „Örömmel olvastam a K. L. nak fiatal földind, ifj. Tóth Istvánná vonatkozó elismerő közleményét, amelyet módomban van Tóth Istvánról, a személyi ünnepek alkalmából hozzám Bayrubból intézett levele alapján a következő adatokkal kifejeznie. Tóth Istvánnak előszörint a m. kir. kereskedelmiügyi kormánytól nem is 2000, hanem már 4000 korona ösztöndíja van és hogy a begruthi cs. és kir. főközsülés előtt, — egyenesen a közös külügyminisztérium felhívására, — öt idegen nyelvből kitűnő sikerral tette le legközelebb a vizsgát. Ennek folyamánkép valamint eddigi teljes elismerést érdemlő működése alapján, most kitárasa van arra, hogy Beszce, a közös külügyminiszterumba kerüljön, mint Kanzeleinspírant (translator.) Én már pályája kezdetén, — igen nagy örömmel látva az egyszerű szülőtől származó kecskeméti fiúnak a sablonos hazai pályáktól eltérő, ama törekvést, hogy tehetségevel és szorgalmával messze külföldön szerezen hírt és nevet hazájának, szülővárosának és kép szegeihet mért állást önmagának, — tölem telhetőleg egyengettem egy a m. kir. kereskedelmi kormányánál, valamint a közös külügyminisztériumban Tóth István útját. És hogy máris némi sikert értünk el, ez annak is köszönhető, hogy szentgyörgyi Müller László, a közös külügyminisztérium első osztály főnöke (államtitkárja), feleségem révén családunknak közeli rokona. Az 5 éves figyelmét és jóindulatát már másfél évvel ezelőt is, amikor Tóth István a lapban jelzett nagy magyar exp. portó érhöz (Gergely, Molnár és Szende) előbb Szmyrnába, később Begruthba került — és most is, amidőn Tóth a külügyminisztérium, központjába elérni ki neveztetését, az 5 eddigi sikereire és érdemeire rámutatva a legjobb lelkiismerettel ismét felhívtam. Hiszem, hogy célt is fogunk érni.”

— Felmentés. Még júliusban történt, hogy Récz Etelkát a ceglédi kath. körben egy felrobant sörös hordó súlyosan megsérítette kezén és arcán. Az esetről folyólag Gispelcz Jánosné és ifj. Oroz Pált a kecskeméti törvényszék gondatlanokból okozott súlyos testi sérítésért 8-8 napi fogháza ítélt. Felbérleszt folytan most foglalkozott az ügygel a budapesti ítélőtábla és a vádlottakat teljesen felmentette.

* A Fűszer- és Vegyeskereskedők Egyesülete ezúton is felhívja a t. vásárló közönség beces figyelmet az 1909 év folyamán hozott azon határozataira, melyben kereskedőink, a szokásos újvi ajándékos megváltása címén, a felsőkereskedelmi iskola céljához több éven keresztül igen tekintélyes pénzzseredőg kötelezőleg hozzájárulnak. Az újvi ajándékosok ilyenképen való megváltozása a vevőkörönség minden rétegeben annyira bevált és szívesen fogadott, hogy ma már nem akad veó, aki az újvi ajándékokra szívesen tartana.

— Ha a cigány mérgek. Tina József cigány zenész tegnap a Nagycsongrádi utcán összeszólalkozott feleségével és egymást ütölgelni kezdtek. Végre a nemes pár gondolt mérészt és nyagot: egymás utófeledt abba hgyták és e helyett Gyula Károly épplakatos üzletnek ablakait kezdék beverni. A mulatságok a rendőrség vetett véget és a verekedő házaspárt bevitték a rendőrségre.

— Bérkocsisok. Lovász Sándor 31. számú és Csermés Ferenc 4 es számú bérkocsisok tegnap nem jelentek meg a nagy átlomáson, miert is a rendőrség megindította ellenök az eljárást.

— Iskolaszantorium a tengerparton. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a magyar tengerparton: Cerkvenicán iskolaszantoriumot és üdülőt létesített, amelyben oly fertőző betegségben egyáltalán nem szenvedő, gyöngyfedésű, lábadozó, gyöngyfedésű leány és fiatalok nyernek csekély díjért kitűnő ellátást és legzondosabb felügyeletet, akik tisztán a klíma és a tenger állandó hosszabb használata által teljesen visszanyerik az egészségüket és megmenetnek az élet számára. Az üdülőtáz ennélfogva állandóan nyitva tartatik és a növekedő végül tanulmányait is a DMKE iskolaszantoriumában és az év végén a szomszédos fümei áll. iskolában tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőházban annyira, hogy a DMKE gyönyörű kétemeletes épületében tanárök felügyelete alatt a lányok nyernek elhelyezést, a fiúk számára pedig mindig külön villát kénytelen bérelni a kulturgyűsület. Telen azonban annyi hely van a szantoriumban, hogy minden év szeptember havától június haváig üdülő felintettek és családok is felvesz a DMKE, csekély díjért gyönyörű szobákat es kitűnő ellátást ad. Az iskolaszantoriumban és üdülőházban való felvételről a DMKE főtákkári hivatalában (Budapest, István ut 81 sz.) lehet bármikor fordulni.

— Bevert ablakok. Prifont Ferenc II. tized 2. szám alatti lakos panszatt lett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek 25. és 26.án lakásának ablakait 25 korona értékben bevették. A rendőrség most nyomozza a tetteseket.

— „Közgazgatási Zsebnaptár” Dr. Esterházy László és dr. Segeváry Viktor szerkesztésében megjelent a Közgazgatási Zsebnaptár 1912 évfolyama a közigazgatásintéztviselők részére mely nélkülözhetetlen. A zsebnaptár nem valami egyszerű naptár, hanem egy a közigazgatás emberei, mint általában minden polgár által használható segédkönyv. Valóságos közigazgatási utmutató. Megrendelhető a kiadóhivatalnál, Kolozsvár, postafiók.

— Elfogott rablóbanda. Az egész Alföldre kiterjedő jól szervezett rablóbanda került kézre a héten. A banda főleg a Tisza mentőn operált s revolverrel, törökkel s mindenféle védő és támadó eszközökkel jól volt felszerelve. Tazjai Borhács Ferenc és János, valamint Balázs Ignác. Az utóbbi időben Szolnokra vetették magukat, ahol számtalan betörést követtek el. Itt azonban rajta vesztettek, mert a szolnoki rendőrség — amikor éppen egy nagyobb bankbetörést készültek elkövetni — kinyomozta őket s le is tartoztatta mind a három jeles férfit.

— Három ludért — egy évi börtön. Nagykőrösrőn ez év április havában Dajka András lakásáról három hizott ludat elloptak. Dajka észrevette a tolvajlást, utána szaladt a tettesnek s azt a ludakkal egyetemben Szentpéteri József személyében elfogta. Cívadás támadt közöttük s a gazda megelkülönítésként többet odasiettek s átadták a rendőrségnek a tolvajt. A mult héten volt az ügy tárgyalása a kecskeméti törvényszék előtt, mely Szentpéteri egy évi börtönre ítélte.

— Hely es foglalkozás nélkül. A rendőrség tudomására jutott, hogy Ocsai György szolnoki illetőségű, rovtul multu borély-ségd napok óta hely es foglalkozás nélkül a városban tartózkodik. A rendőrség intézkedett, hogy Ossait kézrekerítsék és illetőségi helyére toloncolják.

— Magyarországi. Erős intranzigens hazafiság, a nemzeti es emberi jogokért folytatott szívós küzdelem tükröződik vissza a „Magyarország”-nak, egyik legnagyobb napilapunknak hasábjairól. Tizenkilencedik éve, hogy az első csatasorban áll ez az újság mindenütt, ahol az államalkotó magyarság közjogi es kulturális javáért, egzisztenciális megerősödéséért, iránt, kereskeelmi felvirágzását folyik a harc. A Magyarországlétfizetési ára nyekzedvve 7 K, egy hónapra 2 K. 40 fill. Szerkesztőség es kiadóhivatal Budapest, Rákóczi ut 38. szám.

Feltartóztatott temetési menet.

A rendőr bravurja.

Tegnap délután temették néhai Vágó László ny. rendőrkapitányt a Jókai utcai lakásából.

A temetési menet megindult a Jókai-, Kohári- es Nagykőrösi-utcán keresztül a tuheránus temető felé es midőn a pirisátsk gimnáziuma elé ért, úgy, hogy csak pár ól választotta el a Kohári utcától, szembeszaladt a menettel a Kőrösi-utca felől egy egylovas kocsi óriási sebességgel (állítóg egy automobilról) lejtett meg a ló) es tartott egyenesen a szembe jövő gyalokocsink.

Ősse is ütközött volna vele, ha meg nem látja a veszélyt S. Nagy Ferenc rendőr, ki a temetési menethoz ki volt vezényelve több társával együtt.

A bátor rendőr a megvadult ló elé ugrott, midőn ez már csak mintegy 15—20 lépényire lehetett a gyalokocsitól, hirtelen elkapta a ló kantárájt, lerántotta a fejét; a kocsirúd e tülekedésben eltört. S. Nagy Ferenc a ló alá került, mely lábát ősszerugdosta, úgy, hogy még a csizmáját is átszakította a ló patkója.

Végre is sikerült a felbőszült lovat megfékezni es visszarángatni, mindez azonban mintegy 10 percbe került, mely idő alatt a menetben részt vevők lélekzavartviszfajtoja várták a további fejleményeket.

A bátor rendőrt Papp György főkapitány, ki szintén jelen volt a temetésen, el a helyszínen megdicserié, majd bevezették a régi törvényszék épületébe, ahol megvizsgálták sérüléseit: kitűnő, hogy lábában erős zúródások vannak, ezenkívül azonban semmi sérülése nincs.

A bátor rendőrt Papp p főkapitány már ma előléptette, azonbanki a tanácsnak előterjesztette megjutalmazás végett.

Öngyilkos cselédleány.

Szerelmi bánat miatt.

Ma hajnalban egy 22 éves cselédleány dobta el magát az életet, amelyet szerelmi családsága miatt elviselni már nem tudott.

Az öngyilkosság részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Virág Szabó Teréz 22 éves cselédleány, aki Zilahi László Mária hely 76. szám alatti lakosnál volt szolgálóban, ma hajnalban egy régi, gytacsos, katonai lovassági pisztollyal melibe lötte magát. A pisztoly valószínűleg kiváccsal volt megtöltve, mert a leány melibe 6 és 7 ik borda között egy iszonyatos roncsolt sebet ütött.

A lövés a tüdőt is érte es azt rettenetesen megsebezte, úgy, hogy a sérült halálos.

Virág Szabó Teréz a pisztolyhoz úgy jutott, hogy gazdája számára kölcsön kérte egyik zöldségestől, azzal az ürügygel, hogy gazdája ma hajnalban Könöcsőre megy es szüksége van a fegyverre.

Az öngyilkos leánnyal egy szobában aludt Zilahi fogadott leánya, a 12 éves Bankó Mária, aki akaratlanul is szemtanúja volt az öngyilkosságnak.

A házbeliek azonnal értesítettek az öngyilkosságról a rendőrséget, aki intézkedett, hogy a halálosan sérült a kórházba szállítsák.

KECSKEMÉTI VÁROSI SZÍNHÁZ

Pénteken, december hó 29-én
Zonaelőadás felhíyarákkal
M Turchányi Olga felléptével
Ingyenélők.

Enekes életkép 3 felvonásban. Írta: Vidor Pál. Zenéjét szerette: Szentimay E. és Serly L. Rendező: Guljás.

SZEMÉLYEK:

Boros János	Nyarai Lajos
Mari, neje	G. Székely R.
Lujza, leánya	Beóó Ilona
Estér	Sándor Julia
Fürge Doméné	Fodor Sára
Jani, a fia	Matecsky Béla
Kis Sari	M. Turóczy

Egy háromhetes csecsemőt szoptatásra kiad Mucsai László honvédhuzár őrmester. Díjazás megállapodás szerint; értekezhetni azonnal a honvéd laktanyában a lakásán.

Földbirtok haszonbérbeadás.

Felső Csödörben, a Beni úton, 114 hold szántó es kaszáló, megfelelő épületekkel 1912. évi Szentmihály naptól haszonbérbe kiadó; értekezni lehet ifj. özv. Hejjas Istvánnéval. Széchenyi város 38. sz. (Mária hegy 9. szám.) 4558

Kiadó üzlethelyiség és ügyvédi iroda.

A piac központján azonnal kiadó egy modern üzlethelyiség, május 1-ére pedig kiadó a dr. Zombory László által bérrelt ügyvédi iroahelyiség — Ugyanott eladó egy ang. huszonné Esterházy hntó, egy új könnyű federes teher kocsi. Az ünnepély alkalmával felhívom a nagyérdemű vásárló közönség szives figyelmét

nyerstermnyárú és lisztraktáramra, ahol a **legelősebb** napi áron kaphatók a legjobb és legfinomabb **hengeralmi lisztek, terményárúk,** — neponként frissen főlt darakat mindenkor a **legjobb minőségű árúkkal** árléstem, — ami m. nőségre össze össze sem hasonlítható a konkurrenciával.

Amiért kérem a nagyérdemű közönség szives partfogását. — Kiváló tisztelettel: **Dénes Gábor**

Arany János utca (régii létes ípac) Telefon 122.

Nagy újévi kiarúsítás

BARTA ZSIGMOND ÉS T.
erás és ékszerész, a Piacz-téren,
az ideiglenes fabudében.

Tekintettel, hogy az új üzlethelyiség ere ideig meg nem készült el, az összes rakásra levő árúkat a legelősebben kiarúsítja.

Eladó ház.

IV. tized, Szarvas-utca 6. új számú ház — elköltözés miatt — azonnal eladó; értekezhetni ugyanott a tulajdonossal, a délelőtti órákban 9-től 12-ig. 4570

varrógépek varráásra, himzésre és tömésre a legelősebb. A leghasznosabb **újévi ajándék** minden ház részére.

Singer Co. Varrógép
Részvénytársaság.

Kecskeméten Arany János-utca 2. sz. A „Népbank” új palotájában.

Újévi ajándékok

A **aranyláncok, nyakékek, arany-, ezüst-órák,** egyszerű és modern **ingá-órák** a legelősebben beszerezhetőek

Goldmann Ferenc órás
Vasári-útcán

Városi bérpalotában levő üzletében. Ezüst gombokból nagy raktár.

Egy mindenes fiú

azonnal felvétetik — Jelentkezhetni Toth János portásnál, a Rákóczi-úton levő úri Casino palotájában. 4572

Eladó szőlők.

Néhai idős Szigeti János hagyatékához tartozó **Mária-hegy, Kocsis Pál** szomszédságában levő **1 hold és 107 négyszögöl jó bortermő gyümölcsös szőlő** és az **Adler-közön, Horváth János** tuvaros szőlőszomszédságában levő **684 négyszögöl jó bortermő szőlő eladó;** értekezhetni **Szigeti Jánossal** II-ik tized, Lejtő-utca 323. szám. 4396

Szép útcái bútorozott szoba kiadó **Hegy-útcán 80. sz. alatt.**

Haszonbérbe kiadó földbirtok.

Pusztá Alpáron 33 hold szántó-föld, búzavetessel együtt azonnal haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni **Bajaki Antal** tulajdonossal Pusztaszentkirályi 274. sz. alatti tanyáján, ahol egy 8-as Schuthelverth-féle cseplőgép olesón eladó. 4571

Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltó Bank Rtársaság

Alaptőke . . . . . 2.000.000 korona.
Egyéb alapjai kb. 500.000 korona.
Összes tőkéje . . . . . 2.500.000 korona.

A Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság **a heti befizetésű koronás betét évtársulatok**

XIX. FOLYAMÁT

1912. január 1-én nyitja meg, melybe belépni a mai naptól fogva lehet.

iktatási díj nincs Kedvezmények a feleknek: iktatási díj nincs.

A) A bank feleit a rendszer betéti kamaton kívül egyéb, az alapszabályokban körülírt nyeresemények élvezetében részesíti;

B) minden 1 koronás betét után 130 korona kölcsön engedélyez kellő fedezet mellett és ez után 6 százalékos kamatot számít;

C) váltókölcsönöknél az öt év alatt — ha a fel a fizetési kötelezettségének eleget tesz — cserévalót benyújtani nem kell;

D) minden 1 koronás betét után — az igazgatóság által elfogadott váltó vagy egyéb fedezet mellett — 200 korona törlesztéses kölcsön is felvehető, amely kölcsönnek tőkéje és kamata 5 év alatt az 1 koronás betétekkel fizetetik vissza.

A legelőnyösebb tőkegyűjtési eszköze s a kölcsönök visszafizetésének legkényelmesebb módja nyílik a felek részére minden megterhelés nélkül, mert az üzleti költségek a bank egyéb jövedelméből fedeztetnek.

AZ Igazgatóság.

Eladó háztelkek.

Máriavárosban, a műton, Böhm-féle majorból 9 háztelkek 150—160 négyszögölenként, 20 évi törlesztésre. — igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó; — továbbá a rajta levő és a műtra kidülő két üzlethelyiség, mely **korcsma és fűszerüzletnek** kiválóan alkalmas, szép nagy pincevel, 300 ol udvartelekekkel, **május 1-ére kiadó** vagy eladó; értekezni lehet a tulajdonos **Szathmáry Jánossal,** XI. tized, 371. számú háznál.

Olcsó pénzkölcsönöket

díjtalanul folyósítottak 4 százalékos kamatra, ingatlannal, értékpapírokkal, sorsjegyekre, az értek 75 %-ig. Nagykamata adósságok díjmentesen kicserélhetnek. Bővebb felvilágosítást mindennemű kölcsönnyben szivesen szolgáltat

Papp Zsigmond
I. tized, Vasvári-utca 219. szám.
Ul. hegyen Gaspar Andrással 12. szám.